

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 77	Utgitt 21 desember.	1920
--------	---------------------	------

Grunnlovsbestemmelse

17 desbr.

om ophevelse av grunnlovens § 89.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

Stortinget har i overensstemmelse med grunnlovens § 112 den 14 desember 1920 vedtatt følgende grunnlovsbestemmelse:
Grunnlovens § 89 opheves.

Denne grunnlovsbestemmelse kunngjøres herved som gjeldende bestemmelse i Kongeriket Norges grunnlov.

Gitt på Kristiania slott den 17 desember 1920.

Under rikets segl.

(L. S.).

På Hans Majestæt Kongens vegne,
efter bemyndigelse:

Otto B. Halvorsen.

C. F. Michelet.

G. A. Jahren.

E. Hagerup Bull.

Riddervold Jensen.

K. Wefring.

Odd Klingenberg.

Rye Holmboe.

C. Middelthun.

Gerdt Meyer Bruun.

H. S. Fürst.

17 desbr.
Nr. 1.

Lov

om stortingsvalg.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 13 desember 1920 sålydende:

Første kapitel.

Om manntallet.

§ 1. Manntall over dem, som har stemmerett efter grunnloven, skal i valgsgnet føres for kjøpstad av magistraten, for herred av lensmannen. For ladested med særskilt bystyre føres manntallet av magistraten, om han bor på stedet, men ellers av lensmannen.

Er et valgsgn delt i eller mellom flere lensmannsdistrikter, skal særskilt manntall føres for hver sådan del av valgsgnet.

Vedkommende departement gir de fornødne forskrifter om manntallets innretning.

§ 2. Manntallet istandbringes i de år, stortingsvalg holdes. Til grunn legges manntallet fra forrige valg. I manntallet innføres alle de, som den 1. august er bosatt i valgsgnet og har stemmerett efter grunnlovens § 50, medmindre de har tappt stemmeretten efter grunnlovens § 53. Likeledes innføres de, som senest på den fastsatte valgdag kommer til å fylle det 23de år og da vil ha vært bosatt i landet i 5 år, såfremt de ellers oppfyller stemmerettsvilkårene. De, hvis stemmerett er suspendert, innføres med anmerkning om suspensjon og om grunnen til denne.

Den, som 1. august eller senere flytter til et annet valgsgn, innføres i dettes manntall, når han innen kl. 8 kvelden før det i § 7 omhandlede møte fremsetter begjæring herom for valgstyret og godtgjør, at han oppfyller stemmerettsvilkårene samt at underretning om innførelse i det tilflyttede valgsgns manntall av valgstyret kan bli meddelt valgstyret i det fraflyttede valgsgn, før valgtinget der holdes.

§ 3. Innen den 42de dag før valgtinget skal manntallsføreren ha satt op et utkast til manntall og en liste over dem, som han ikke har funnet å kunne innføre, forutsatt at han har vært i tvil om deres rett, eller de selv har krevet sig innført.

En manntallsnevnd, bestående av manntallsføreren og minst to andre, som formannskapet velger blandt sine egne medlem-

mer, skal i tiden mellem den 42de og den 32te dag før valg-17 desbr. tinget gennemgå manntallsutkastet og den nevnte liste. Er Nr. 1. en kjøpstad delt i flere valgsgogn, bør der i nevnden for hvert valgsgogn såvidt mulig innvelges personer, som er bosatt i dette. I det tilfelle, som § 1, annet ledd, nevner, skal hver av manntallsførerne delta i nevnden, forsåvidt vedkommer hans eget distrikt. Nevnden velger selv sin formann. Dens vedtak fattes ved stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget. Vedtakene innføres i en bok, som er godkjent av fylkesmannen.

Manntallsføreren skal uopholdelig sende dem, som selv har krevet sig innført i manntallet, men som nevnden ikke har funnet å kunne innføre, underretning om nevndens vedtak og om grunnen til dette.

§ 4. Senest den 32te dag før valgtinget skal manntallsføreren utlegge eksemplarer av det manntall, som nevnden har utarbeidet, på steder, som herredsstyret på landet og formannskapet i byene velger. Tiden og stedet for utleggelsen skal manntallsføreren betimelig kunngjøre med opfordring til enhver om å klage, dersom han måtte finne, at han selv eller nogen annen med urette er innført, utelatt eller innført med eller uten anmerkning om suspensjon. Kunngjørelsen skal dessuten gjøre rede for adgangen til å begjære sig innført etter § 2, siste ledd, for den lovbefalte måte å klage på (§ 6) og for stedet, hvor og dagen og klokkeslettet når begjæringen eller klagen senest må være innkommet.

§ 5. Når manntallet er utlagt, kan ingen innføres i dette uten efter kjennelse, som valgstyret avsier (§ 7) enten i henhold til klage, som i tide er innkommet (§ 6), eller i henhold til § 2, annet ledd, eller på grunn av opdaget feil. Når undtas de i § 7, annet ledd, nevnte tilfelle, gjelder samme regel for utslettelse av manntallet og for tilføielse og slettelse av anmerkning om suspensjon. Dog kan valgstyret også uten klage avsi kjennelse herom på grunn av inntrått forandring i nogens stemmerettsvilkår.

Uriktige kjennelser, som kan ha hatt innflytelse på valget, eller som er innanket for Stortinget, omgjøres av dette. Andre forandringer i manntallet kan Stortinget ikke gjøre.

§ 6. Klager over manntallets innhold må være innkommet til valgstyret senest kl. 8 aften den 14de dag før valget. De skal være skriftlige og nevne de grunner, som de er bygget på. En liste over dem, som klagen vedkommer, skal utlegges straks efter fristens utløp på de steder, hvor manntallet har vært utlagt.

Er innsigelse fremkommet mot nogens stemmerett, skal manntallsføreren uopholdelig gi ham underretning herom. Så-

17 desbr. dan underretning skal han også såvidt mulig gi, om han
 Nr. 1. etter manntallets utleggelse får rede på sådanne omstendigheter, som han må tro vil føre til nogens utslettelse av manntallet eller til anmerkning om suspensjon.

§ 7. En av de 7 siste dager før valget skal valgstyret (§ 8) komme sammen for å avsi kjennelser etter § 5. Tiden og stedet for møtet må i forveien være kunngjort. Under møtet har den, om hvis stemmerett der handles, og den, som har klaget, rett til selv og ved fullmektig å uttale sig og føre sine bevis.

Utslettelse av manntallet på grunn av meddelelse fra et annet valgstyre om en persons innførelse i dettes manntall i henhold til § 2, annet ledd, kan skje uten kjennelse, når meddelelsen først fremkommer efter det i nærværende paragrafs 1ste ledd omhandlede møte.

Annet kapitel.

Om valget.

1ste avsnitt. Valgstyre og distriktsvalgstyre.

§ 8.

1. I hvert valgsgogn skal der være et valgstyre, som skal bestå av manntallsføreren eller manntallsførerne og valgsgognets formenn.

Er manntallsføreren distrikt delt i eller mellem flere valgsgogn, bestemmer han med fylkesmannens samtykke, i hvilken utstrekning han skal delta i de forskjellige valgstyre. Fylkesmannen kan beskikke en annen til som settemanntallsfører å tjenstgjøre i valgsgogn, hvor den sedvanlige manntallsfører ikke selv kan gjøre tjeneste.

Er en kjøpstad delt i flere valgsgogn, skal formannskapet til medlemmer av hvert valgstyre opnevne så mange av sine medlemmer, som det finner hensiktsmessig, og såvidt mulig sådanne, som er bosatt innen vedkommende valgsgogn.

2. Valgstyret velger selv sin formann og varaformann. Det er beslutningsdyktig, når to tredjedeler av dets medlemmer er tilstede. Det fatter sine vedtak og kjennelser ved stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget. I det tilfelle, som § 7, 1ste ledd nevner, bør manntallsføreren alltid være med.
3. Det første møte sammenkalles av ordføreren, de følgende av formannen.

§ 9.

1. I hvert valgdistrikt skal der være et distriktsvalgstyre. I landdistriktene skal dette bestå av fylkesutvalget. 1

kjøpstæder, som utgjør eget valgdistrikt, skal distrikts-17 desbr.
valgstyret bestå av valgstyret eller, hvis kjøpstaden er Nr. 1.
delt i flere valgsgogn, av samtlige valgstyrrer. I kjøpstads-

distrikter med flere kjøpstæder skal distriktsvalgstyret velges av og blandt vedkommende valgstyres medlemmer. Har distriktet minst 5 kjøpstæder, velges et medlem fra hver. Har det færre kjøpstæder, velges i alt 5 medlemmer efter den fordeling, som vedkommende departement fastsetter.

2. Distriktsvalgstyret velger selv sin formann og varaformann. Det er beslutningsdyktig, når to tredjedeler av medlemmene er tilstede. Alle vedtak treffes med stemmeflerhet. Står stemmene likt, gjør formannens stemme utslaget.

3. Det første møte av distriktsvalgstyret sammenkalles i landdistriktene av fylkesmannen, som også fastsetter møtestedet. I kjøpstæder, som utgjør eget valgdistrikt, sammenkalles det første møte av ordføreren. For kjøpstadsdistrikter med flere kjøpstæder fastsetter vedkommende departement, i hvilken av disse møtet skal holdes, og denne kjøpstads ordfører sammenkaller det første møte. Senere møter sammenkalles av formannen.

§ 10. Valgstyret og distriktsvalgstyret antar selv de fornødne hjelpere.

Alle møter holdes for åpne dører.

2net avsnitt. Forberedelsen av valget.

§ 11. Et parti, som har organisert sig under et partinavn, kan gjennom sitt hovedstyre melde partinavnet til vedkommende departement, som, hvis anmeldelsen er i orden, uopholdelig lar den innrykke i Norsk Kunngjørelsestidende.

Når sådan anmeldelse er gjort, kan ikke noget annet parti ta partinavnet eller et navn, som er utsatt for å forveksles med dette, før det parti, som først tok navnet, har sagt fra til departementet, at partiet er oppløst eller har skiftet navn. Navnet blir også fritt, når partiet ved to valg i rad ikke har opstilt partiliste i noget valgdistrikt. At et partinavn er blitt fritt, skal også uopholdelig kunngjøres.

§ 12.

1. Valgting til utkåring av stortingsmenn skal holdes på en og samme dag i alle rikets valgsgogn i siste halvdel av oktober måned i hver stortingsperiodes siste år. Dagen fastsettes i betimelig tid av Kongen.

2. Distriktsvalgstyret skal derpå utferdige en foreløbig kunngjørelse om valgdagen med et varsel på minst 4 måneder. I denne kunngjørelse skal distriktsvalgstyret også opfor-

17 desbr.
Nr. 1.

dre de stemmeberettigede i valgdistriktet til å fremkomme med forslag til valglister og redegjøre for de regler, som efter § 13 gjelder herom.

§ 13.

1. Et forslag til valgliste må for å kunne godkjennes:
 - a. være innkommet til distriktsvalgstyrets formann senest kl. 8 aften den 32te dag før valget;
 - b. ha en overskrift som angir, hvilket parti eller hvilken gruppe det utgår fra, og som ikke kan lede til forveksling, jfr. § 14 post 1, siste ledd;
 - c. være utfylt i tydelig rekkefølge med navnene på så mange forskjellige personer, som der skal velges stortingsmenn for distriktet. Forslaget kan dessuten i fortsatt rekkefølge utfylles med navnene på inntil 5 andre personer;
 - d. være egenhendig underskrevet av stemmeberettigede i valgdistriktet i et antall av minst 50 for landdistrikt og minst 100 for kjøpstadsdistrikt. Utgår forslaget fra et parti, som har enerett til det benyttede partinavn (jfr. § 11), er det nok, at forslaget er underskrevet av partistyret for valgdistriktet, eller, om sådant ikke finnes, av partiets hovedstyre. Utgår forslaget fra flere sådanne partier, er det nok, at vedkommende styrer eller fellesstyre har underskrevet forslaget;
 - e. ikke ha kandidat eller forslagsstiller felles med andre forslag, jfr. § 14 post 1, næstsiste ledd.
2. Et forslag til valgliste bør inneholde:
 - a. tydelig betegnelse av kandidatene ved for- og etternavn, stilling og bopel, så enhver forveksling undgås;
 - b. angivelse av en tillitsmann med varamann blandt forslagsstillerne, som distriktsvalgstyret kan henvende sig til ved forhandlinger angående forslaget. Er ingen tillitsmann utpekt, kan distriktsvalgstyret holde sig til ett av tillitsutvalgets medlemmer (jfr. litr. c) som tillitsmann;
 - c. angivelse av et tillitsutvalg på 10 personer med 3 varamenn blandt forslagsstillerne, som kan avgi den i post 3 omhandlede erklæring. Er intet tillitsutvalg utpekt, anses som tillitsutvalg de 10 første forslagsstillere og de 3 nærmest følgende som varamenn. Er forslaget i medhold av post 1 d ovenfor utgått fra et partistyre, som har mindre enn 10 medlemmer, anses partistyret som tillitsutvalg.

3. Et forslag til valgliste kan tilbakekalles av forslaget til- 17 desbr.
litsutvalg. Erklæring om tilbakekallelse må være inn- Nr. 1.
kommet til distriktsvalgstyrets formann senest kl. 8 af-
ten den 21de dag før valget.

§ 14.

1. Distriktsvalgstyret avgjør, hvorvidt de innkomne forslag
og de i § 13 post 3 omhandlede erklæringer skal god-
kjennes.

Oversittelse av de i § 13 post 1 a og 3 satte frister
kan ikke avhjelpes.

Forøvrig skal distriktsvalgstyret eller dets formann,
før avgjørelse treffes, søke å bringe forslag eller erklæ-
ring i foreskrevet stand under forhandling med den ut-
pekte tillitsmann.

Står en kandidat eller forslagsstiller på flere forslag,
skal han gis pålegg om innen en bestemt frist å erklære,
på hvilket forslag han vil stå. Erklærer han sig ikke,
strykes han av alle forslag. Når et navn strykes av denne
eller av annen grunn, kan tillitsmannen bestemme, hvilket
navn skal settes i stedet. Gjør han ikke det, rykker de
etterfølgende op i uforandret rekkefølge.

Har flere forslag til valglistes samme overskrift eller
er noget sådant forslag forsynt med overskrift, som ikke
tydelig adskiller sig fra andre forslags overskrift og sa-
ken ikke ordnes ved forhandling, seirer det forslag, som
først er innkommet. Dog går enerett til partinavn, er-
hvervet i henhold til § 11, alltid foran.

2. Forslagene skal, efterhvert som de innkommer, ligge til
eftersyn i distriktsvalgstyrets lokale. Senest den 18de
dag før valgdagen skal distriktsvalgstyret i eller ved sitt
lokale opslå de godkjente forslag som offisielle valglistes,
hver liste med en overskrift, som angir valgtiden, valg-
distriktet, det parti eller den gruppe som forslaget er
utgått fra samt tillitsmannens og tillitsutvalgets navn.

Distriktsvalgstyret skal dessuten — såvidt mulig in-
nen samme frist — på annen hensiktsmessig måte bringe
forslagene m. v. til offentlig kunnskap, bl. a. ved innryk-
kelse i distriktets mest utbredte aviser av forskjellig par-
tifarve.

Avtrykk av kunngjørelsene tilstilles samtidig alle valg-
styres i valgdistriktet.

§ 15. Valgtingene holdes i passende lokaler, som valg-
styret velger; i mangel av annet tjenlig lokale holdes tinget
i kirken.

På landet skal valgting til stemmegivning holdes i hver
skolekrets, hvis ikke valgstyret senest tre måneder før valg-
dagen av særlige grunner finner å kunne fastsette et mindre

17 desbr. antall stemmesteder, og beslutningen herom godkjennes av Nr. 1. fylkesmannen. Valgstyret bør anordne valgting på flere steder i skolekretsen overalt, hvor det finner det ønskelig til lettelse for velgerne. Består et valgsgogn på landet av flere kirkesogn, skal der i det minste holdes valgting til stemmegivning i hvert kirkesogn.

I kjøpstødene bør valgstyret anordne valgting på flere steder overalt, hvor det finner det ønskelig til lettelse for velgerne.

På hvert stemmested foregår stemmegivning for en viss del av manntallet.

§ 16. Skal stemmegivningen foregå på flere steder i valgsgognet, forestår et stemmestyre på minst 3 medlemmer valgtinget på hvert sted.

Valgstyret opnevner stemmestyrene og formennene for disse, såvidt mulig blandt sine egne medlemmer og forøvrig blandt kommunens representanter, fortrinsvis sådanne, som bor i vedkommende stemmekrets. Er representantenes antall utilstrekkelig, kan andre stemmeberettigede velges til medlemmer av stemmestyrene.

§ 17. I betimelig tid innkaller valgstyret de stemmeberettigede til valgtinget.

Innkallelsen skal gjøre rede for, når og hvor valgtinget holdes, og når stemmegivningen skal være tilendebragt. Tiden for stemmegivningen bør settes så rummelig, som forholdene tillater; den må under ingen omstendighet være kortere enn 5 timer.

Når stemmegivningen skal foregå på flere steder i valgsgognet, skal innkallelsen dessuten gjøre rede for, hvem der kan stemme på de forskjellige steder.

3dje avsnitt. Stemmegivning ved forfall.

§ 18. Velger, som ved lovlig forfall er hindret fra personlig fremmøte på valgtinget, kan, overensstemmende med reglene i denne lov, sende sin stemmeseddel skriftlig til dem, som bestyrer valgtinget, innen stemmegivningen avsluttes.

Lovlig forfall (grunnlovens § 60) har:

- a. de velgere, som ikke kan møte på valgtinget på grunn av naturhindring, sykdom, alderdomssvakhet, legemsfeil, svangerskap, nedkomst, diegivning eller nødvendig tilsyn med små barn eller andre hjelpeløse personer;
- b. de velgere, som ikke kan møte på valgtinget på grunn av militær tjeneste eller viktige og uopsettelige plikter av annen art eller på grunn av forretninger, hvis tilsidesettelse vilde påføre velgeren et vesentlig velferdstap.

Er forfallsanmeldelse innsendt, men grunnen til for-17 desbr. fallet bortfaller så tidlig, at velgeren kan møte personlig på Nr. 1. valgtinget, skal forfallet forkastes.

§ 19.

1. Den, som under valgtinget opholder sig i riket og med hjemmel av denne lovs § 18 (jfr. grunnlovens § 60) vil stemme uten å møte personlig, skal benytte sådan stemmeseddel, som § 33 bestemmer, og skal, i enrum og usett, legge sin stemmeseddel inn i en særskilt konvolutt og klebe denne sammen.
2. Når dette er gjort, skal velgeren i overvær av to vidnedytige personer, av hvilke minst én skal være over 21 år, egenhendig underskrive:
 - a. en påtegning på konvolutten om, at den inneholder hans stemmeseddel,
 - b. et datert følgebrev til valgstyret, hvori han skal gjøre nøie rede for de omstendigheter, som begrunner forfallet, og erklære på ære og samvittighet, at han selv frivillig, i enrum og usett, har lagt stemmesedlen inn i den konvolutt, som han sender den i, og selv har klebet konvolutten sammen.

Er velgeren ute av stand til å skrive egenhendig, kan han skrive med påholden penn.

3. De samme to vidner skal derefter egenhendig underskrive:
 - a. påtegningen på stemmeseddelkonvolutten til vitterlighet,
 - b. en bevidnelse på følgebrevet om, at velgeren ved full sans og samling i vidnenes påsyn, på tid og sted som i brevet nevnt, egenhendig eller med påholden penn har skrevet sitt navn under følgebrevet og vedkjent sig dettes innhold samt om riktigheten av forfallsgrunnen, såfremt vidnene kjenner denne.
4. Har de i post 3 nevnte vidner ikke bevidnet riktigheten av forfallsgrunnen, skal følgebrevet påtegnes eller ledsages av en datert og egenhendig underskrevet bevidnelse herom fra en eller flere troverdige personer, eller ledsages av andre bevis herfor. Er forfallsgrunnen valgstyret bekjent, trenges intet særlig bevis.
5. Følgebrevet og stemmeseddelkonvolutten og i tilfelle andre bilag legger velgeren i et felles omslag. Dette lukker han, adresserer det til valgstyret og forsyner det med påskrift om, at det inneholder stemmeseddel og forfallsanmeldelse.

§ 20. Stemmesedler, som sendes inn av stemmeberettigede, som under valgtinget opholder sig i riket, men ved lovlig forfall er hindret fra å møte, må for å være gyldige,

- 1 desbr. ikke være avgitt tidligere enn dagen efter klagefristens utløp Nr. 1. (§ 6) eller ved valg, som Stortinget påbyr i henhold til § 54, dagen efter, at valgstyret har utferdiget innkallelse til dette.

Stemmesedlen anses for å være avgitt den dag, følgebrevet underskrives.

§ 21.

1. Stemmeberettigede, som er utenfor rikets grenser, når valgting holdes, kan skriftlig innsende stemmeseddel til valgstyret, såfremt de har lovlig forfall efter § 18.
2. De kan innsende sin stemmeseddel enten før avreisen fra riket eller fra utenriks sted. I siste tilfelle må de, når valgtinget holdes, ikke ha vært fraværende fra riket over 48 måneder. Denne tidsbegrensning gjelder dog ikke for den, som ved stemmesedlens avgivelse tilhører besetningen på norsk fartøi.

Stemmesedlen må for å være gyldig ikke være avgitt tidligere enn 1. mai i valgåret.

3. Stemmesedlen skal lyde enten som bestemt i § 33 post 3—4 eller på partiliste uten angivelse av navn.

For at der skal være adgang til å stemme på partiliste uten angivelse av navn må partiet være anmeldt overensstemmende med § 11 og ha sendt distriktsvalgstyret forslag til valgliste overensstemmende med § 13. Stemmesedler lydende på partiliste betraktes som inneholdende de i partiets offisielle valgliste opførte navn for valgdistriktet i den rekkefølge, hvori de er opført i valglisten.

§ 22. Avgir velgeren sin stemmeseddel før avreisen fra riket, skal dette skje under iakttagelse av de forskrifter, som gjelder om innsendelse av stemmeseddel fra innenriks fraværende velgere. I følgebrevet bør velgeren opgi fullt navn og nøyaktig adresse på hjemstedet den 1. august i valgåret.

§ 23.

1. Velger, som vil avgi stemmeseddel fra utenriks sted, skal hos manntallsføreren i det valgsogn, hvori han er bosatt, erhverve et manntallspass. Skjemaet for dette fastsettes av Kongen.

Når manntallspass er utferdiget, skal anmerkning derom skje i manntallet og utferdigelsesdagen tilføies.

Gyldig reisepass, utferdiget av norsk myndighet, kan tre istedenfor manntallspass.

For den, som ved stemmesedlens avgivelse tilhører besetning på norsk fartøi, kan også sjøfartsbok (sjøfarts-annotasjons-patent) eller sertifikat som skibsfører, styrmann eller maskinist tre istedenfor manntallspass.

Er manntallspass utstedt, skal den i § 21 omhandlede frist av 48 måneder regnes senest fra utstedelsesdagen.

2. Velgeren skal, i enrum og usett, legge sin stemmeseddel 17 desbr.
inn i en særskilt konvolutt og klebe denne sammen. Nr. 1.

Når dette er gjort, skal han, i overvær av en norsk konsul eller av et norsk fartøis fører, hvilken siste skal tilkalle en av besetningen som vidne, egenhendig og med fullt navn underskrive:

- a. en påtegning på konvolutten om, at den inneholder hans stemmeseddel,
- b. et datert følgebrev til valgstyret, hvori han skal gjøre nøie rede for de omstendigheter, som nødvendiggjør hans fravær fra riket på valgtiden, og erklærer på ære og samvittighet, at han selv frivillig, i enrum og usett, har lagt stemmesedlen inn i den konvolutt, som han sender den i, og selv har klebet konvolutten sammen.

Er velgeren ute av stand til å skrive egenhendig, kan han skrive med påholden penn.

Velgeren må fremvise et sådant dokument, som post 1 nevner.

3. Konsulen eller skibsføreren og det tilkalte vidne skal derefter egenhendig underskrive:

- a. påtegningen på stemmeseddelkonvolutten til vitterlighet,
- b. en bevidnelse på følgebrevet om, at velgeren ved full sans og samling, i konsulens eller vidnenes påsyn, på tid og sted, som i brevet nevnt, egenhendig eller med påholden penn har skrevet sitt navn under følgebrevet og vedkjent sig dets innhold, samt om riktigheten av forfallsgrunnen, hvis denne er konsulen eller vidnene bekjent, og endelig at velgeren har fremvist et av de dokumenter som post 1 nevner, og svarer til de deri anførte kjennemerker. Det fremviste dokument skal nøiaktig betegnes i bevidnelsen, og såfremt velgeren har fremvist sjøfartsbok eller sertifikat, bør tillike opplysning meddeles om hans rullennummer og hans nøiaktige adresse på hjemstedet.

Istedenfor konsul kan med hensyn til, hvad der omhandles i denne paragraf, også benyttes en notarius publicus på vedkommende utenrikske sted. Istedenfor skibsfører kan styrmann tjenstgjøre. Skibsfører eller styrmann plikter kun å medvirke ved stemmegivning av skibets besetning og passasjerer.

4. Inneholder ikke den i post 3 b omhandlede påtegning på følgebrevet nogen bevidnelse for riktigheten av forfallsgrunnen, skal følgebrevet påtegnes eller ledsages av en datert og egenhendig underskrevet bevidnelse herom fra én eller flere troverdige personer, eller ledsages av andre be-

17 desbr.
Nr. 1.

vis herfor. Er forfallsgrunnen valgstyret bekjent, tren-
ges intet særlig bevis.

5. Følgebrevet og stemmeseddelkonvolutten og i tilfelle an-
dre bilag legger velgeren i et felles omslag. Dette lukker
han, adresserer det til valgstyret i det valgsogn, hvor han
skal stemme, og forsyner det med påskrift om, at det inne-
holder stemmeseddel og forfallsanmeldelse, og om sitt navn
og sin adresse på hjemstedet den 1. august i valgåret.

6. Hvis velgeren så forlanger, skal konsulen, skibsføreren
eller styrmannen besørge brevet sendt uten opphold i fran-
kert og rekommandert stand.

7. Skibsføreren eller styrmannen skal i skibets dagbok an-
føre, at stemmegivningen er skjedd, og hvem som har vært
tilkalt som vidne, samt tilføie velgerens fulle navn og det
valgsogn, han tilhører. I tilfelle anføres også, når brevet
er besørget avsendt.

§ 24. Det påligger norske konsulter og norske skibsførere
uopholdelig å gi vedkommende departement telegrafisk under-
retning, såsnart det kommer til deres kunnskap, at nogen, som
har avgitt stemme i kraft av denne lov, er avgått ved døden
innen valgenes avslutning.

§ 25. Skibsfører på norsk fartoi skal sørge for, at der i
mannskapets opholdsrum ombord finnes opslått et av vedkom-
mende departement utarbeidet avtrykk av de bestemmelser, som
gjelder om utenriks værende velgeres stemmegivning. Sådant
avtrykk skal også stadig finnes på ethvert norsk konsulat-
kontor.

§ 26. I en av fylkesmannen godkjent bok, som innrettes
etter et av vedkommende departement fastsatt skjema, skal
valgstyrets formann innføre alle forfallsanmeldelser i nummer-
rekke med angivelse av tiden, når han tok imot dem.

De tilsvarende nummer setter han på omslagene, som han
ikke skal åpne, hvis de har påskrift om, at de inneholder stem-
meseddel. Mangler sådan påskrift på noget omslag, og han
derfor har måttet åpne det, skal han straks legge det og inn-
holdet inn i en konvolutt, som han forsegler og setter nummer
på, således som før er sagt.

Når valgstyret skal begynne å åpne og prøve forfallsan-
meldelsene, skal formannen fremlegge den foran nevnte bok og
alle de brev, som er innført før valgtinget.

De forfallsanmeldelser, som innen stemmegivningens av-
lysning kommer inn på selve valgtinget, får likeledes hver sitt
nummer på omslaget, men i boken skrives alene, hvor mange
der er i det hele.

4de avsnitt. Valgtinget.

17 desbr.

Nr. 1.

§ 27. Valgtinget begynner til fastsatt tid, enten få eller mange velgere møter.

Kan valget ikke bli fullført på én dag, fortsetter man de næste dager undtagen de timer gudstjeneste holdes.

§ 28. Formannen for valgstyret eller stemmestyret gir tydelig tilkjenne, når valgtinget er satt og opleser så grunnlovens §§ 50—64.

Dernæst sier han fra om de forandringer, som er gjort i manntallet for vedkommende stemmedistrikt ved kjennelser etter § 5, jfr. § 7.

§ 29. På valgtinget kan ingen strid om stemmerett reises.

Innsigelse mot, at valget fremmes, skal fremsettes så snart tinget er satt, eller det, som innsigelsen grunnes på, er inntruffet.

Valgstyret avgjør hver innsigelse, før det går videre. Blir innsigelsen fremsatt for et stemmestyre, går det frem som bestemt i § 30 annet ledd.

§ 30. Formannen for valgstyret innfører alt, som forhandles og avgjøres på valgtinget, i en bok (valgboken), som fylkesmannen har godkjent for valgsognet, og som manntallsføreren forvarer. I valgboken anføres uttrykkelig datoene for kunngjørelsene om manntallets utleggelse (§ 4), for kjennelsesmøtet og dettes kunngjørelse (§ 7) og for innkallelsene til valgtinget (§§ 12 og 17).

Holdes valgting til stemmegivning på flere steder, skal stemmestyret bokføre alt, som forhandles, i en dertil av valgstyret godkjent bok. Reises ved sådant valgting innsigelse mot valgets fremme, bokføres innsigelsen med begrunnelse. Deretter mottas stemmesedlene. Disse tillikemed de innkomne uåpnede forfallsanmeldelser og den benyttede del av manntallet samt valgboken bringes snarest mulig i en forseglet pakke til valgstyret til videre behandling.

§ 31. Når formannen har sagt fra, således som § 28 foreskriver, får de i manntallet innførte velgere, hvis stemmerett ikke er suspendert, etterhvert som de møter frem, adgang til å stemme. Fremgangsmåten er denne: Først settes der et kryss i manntallet ved dens navn, som vil stemme. Så gir et medlem av valgstyret ham en konvolutt med offentlig stempel og viser ham et avsondret rum i valglokalet, hvor han usett av alle kan legge stemmesedlen inn i konvolutten. Konvolutten legger han så ned i en urne, som står på valgstyrets bord.

Foregår stemmegivningen på flere steder i valgsognet, skal også velgere, som ikke står i vedkommende del av manntallet, få adgang til å avlevere sin stemmeseddel. En sådan velger skal dog ikke legge konvolutten med stemmesedlen ned

17 desbr. i valgurnen, men gi den til stemmestyret. Dette skal legge
Nr. 1. konvolutten i et særskilt omslag, klebe det til, skrive velgerens navn og adresse utenpå og avgi det til valgstyret efter stemmegivningens avlysning (jfr. § 35).

Valgstyret og stemmestyret kan forlange, at en ukjent velger godtgjør, at han er den, han gir sig ut for.

§ 32. Også den, som ved valgstyrets kjennelse (§ 5, jfr. § 7) er nektet stemmerett, skal få adgang til å avlevere sin stemmeseddel. Han skal dog ikke legge konvolutten med stemmeseddel ned i valgurnen, men gi den til valgstyret eller stemmestyret. Dette skal legge konvolutten i et særskilt omslag, klebe det til, skrive velgerens navn og adresse utenpå og forvare det ubrutt.

§ 33.

1. Konvoluttene skal være ugjennemsiktige, ha samme størrelse, form og farve og være uten tilfestet eller påsatt særmerke.
2. Stemmesedlene skal være av hvitt papir og uten underskrift eller særmerke, som betegner, hvem som har avlevert stemmesedlen.

Som særmerke regnes ikke strykninger eller andre forandringer i stemmesedlens innhold.

3. Stemmesedlen kan inneholde navnene på så mange personer, som der skal velges stortingsmenn for valgdistriktet, og dessuten navnene på inntil fem andre. Den rekkefølge, hvori de opførte personer ønskes valgt, angis enten ved plassen på stemmesedlen eller ved tilføiet nummerbetegnelse. Lyder stemmesedlen på fler navn enn tillatt, anses de overskytende, som er opført sist i rekkefølgen, for uskrevet. Er samme navn opført flere ganger, gjelder det bare på det første sted i rekkefølgen og strykes på de følgende.
4. Det står enhver velger fritt å stemme på personer, som ikke er opført på nogen offisiell liste, og å benytte en blandingsliste.
5. Trykte stemmesedler, som er enslydende med de offisielle valglister, skal utstyres som disse; dog behøver ikke valgtid, valgdistrikt eller navnene på tillitsmannen og tillitsutvalgets medlemmer å medtas.

Andre trykte stemmesedler må ikke omdeles eller benyttes.

Likestilt med trykning er fremstilling ad annen mekanisk vei.

§ 34. Er en konvolutt eller stemmeseddel ikke så beskaffen, som ovenfor er sagt, skal stemmesedlen vrakes.

Ligger der flere stemmesedler i en konvolutt, skal de vra-

kes alle, om de er ulike, men den ene godkjennes, om de er ens- 17 desbr.
lydende. Nr. 1.

§ 35. Når den tid er utløpet, som var fastsatt for stemmegivningen, og de da tilstedeværende velgere har fått adgang til å stemme, spør formannen, om der er nogen, som har forfallsanmeldelser å komme frem med. Når dette er gjort og mulige forfallsanmeldelser er mottatt, avlyser han stemmegivningen.

§ 36. Valgstyret undersøker først, om de velgere, som har avlevert stemmeseddel i henhold til § 31, annet ledd, har adgang til å stemme. Såfremt de ikke har benyttet sig herav i sin egen stemmekrets, setter valgstyret et kryss ved velgerens navn i manntallet, tar stemmeseddelkonvolutten ut av omslaget og legger den ned i valgurnen. I motsatt fall skal stemmesedlen vrakes og omslaget forvares ubrutt.

Derefter begynner valgstyret å åpne og prøve alle forfallsanmeldelser. Under åpningen passer det på å sette omslagsnummeret både på følgebrevet og den konvolutt, som stemmesedlen ligger i, og på andre bilag.

Har en velger innsendt flere følgebrev med samme eller forskjellig datum, er de alle ugyldige.

Når valgstyret har gjennomgått og prøvet alle forfallsanmeldelser, åpner det, forsåvidt forfallene er godkjent, de konvolutter, som følger med, tar stemmesedlene ut, legger dem ulest inn i hver sin konvolutt med offentlig stempel og legger disse ned i særskilte urner for forfallsstemmer, innenriksværende og utenriksværende hver for sig.

Har en velger med samme følgebrev sendt flere stemmeseddelkonvolutter med påtegninger, som svarer til følgebrevets innhold, legger valgstyret alle hans stemmesedler inn i en og samme konvolutt med offentlig stempel. Om nogen av stemmesedlene skal godkjennes, avgjøres efter regelen i § 34, 2net punktum.

Er forfallet ikke godkjent, eller er forfallsanmeldelsen innsendt av nogen, som ved valgstyrets kjennelse (§ 5, jfr. § 7) er nektet stemmerett, skal den konvolutt, som stemmesedlen er fremsendt i, ikke åpnes. Såvel de åpnede som de ikke åpnede stemmeseddelkonvolutter forvares sammen med forfallsanmeldelsene.

§ 37. Efter prøvelsen av forfallsanmeldelsene blandes konvoluttene i urnene vel om hverandre. Derefter foretas stemmeoptellingen særskilt for personlig avgitte stemmer og forfallsstemmer, således at innenriksværende og utenriksværende telles hver for sig.

De stemmesedler, som valgstyret finner lovlige, leser et medlem av valgstyret tydelig op under tilsyn av et annet med-

17 desbr. lem eller gjennomgår dem på annen forsvarlig måte under Nr. 1. samme tilsyn. Enslydende sedler samles i bunker for sig.

To medlemmer av valgstyret eller to andre av valgstyret opnevnte menn skriver op sedlenes innhold.

Det undersøkes først, hvor mange stemmer hver kandidat har fått, når der på hver stemmeseddel bare tas med så mange navn i rekkefølgen, som valgdistriktet skal ha representanter. Ved denne optelling medtas også navn på personer, som ikke er valgbare, såfremt de er opført på en offisiell liste. De utkomne summer kalles kandidatenes stemmetall. Derefter sammenlegges kandidatstemmetallene for hver valgliste. Summen kalles listens stemmetall. For kandidater, som ikke er opført på nogen valgliste, betraktes kandidatstemmetallet også som listestemmetall.

Hele valgstyret har tilsyn med stemmeoptellingen.

Ifall optellingen ikke tilendebringes med én gang, skal valgstyret forvare stemmesedlene og fortegnelsene over de opskrevne stemmer på et sikkert sted under betryggende forsegling.

§ 38. Når stemmeoptellingen er tilendebragt, skal listene innføres i valgboken med angivelse av kandidatenes og listenes stemmetall, og hvorledes disse tall fordeler sig på personlig avgitte stemmer og forfallsstemmer.

På samme måte innføres navnene på kandidater utenfor listene og deres stemmetall.

§ 39. Valgstyret skal uten ophold innsende til Stortingets kontor en bekreftet avskrift av det bokførte på valgtinget og stemmestedene, alle innkomne forfallsanmeldelser med tilhørende stemmeseddelkonvolutter, inngitte skriftlige klager og besværingar, såvelsom de stemmesedler, hvis godkjennelse er nektet av valgstyret, eller som måtte være avlevert til valgstyret i henhold til § 32.

Hvis valgstyret ikke tillike er distriktsvalgstyret, skal det uten ophold sende distriktsvalgstyrets formann en bekreftet utskrift av det, som i henhold til § 38 er innført i valgboken samt alle de godkjente stemmesedler, de personlig avgitte og forfallsstemmesedlene hver for sig.

§ 40. Valgboken skal opleses av formannen og underskrives av valgstyret eller stemmestyret.

Dette gjøres hver dag, hvis valgtinget varer flere dager.

5te avsnitt. Anke over valgstyrets kjennelser.

§ 41. Kjennelser om stemmerett og om adgang til å avlevere stemmeseddel kan påankes av den, som kjennelsen er gått imot, og enhver annen, som står i valgsognets manntall og hvis stemmerett ikke er suspensert.

6te avsnitt. Valgoppgjøret.

17 desbr.

Nr. 1.

§ 42. Distriktsvalgstyret skal uopholdelig opgjøre valgutfallet for distriktet på grunnlag av de i § 39 annet ledd omhandlede utskrifter og stemmesedler. Finnes herunder feil i valgtyrets optelling, skal distriktsvalgstyret rette disse.

§ 43. Etterat kandidatenes og listenes stemmetall i alle valgsoqn er sammenregnet, skal representantplassene fordeles på listene i forhold til disses stemmetall på følgende måte:

Først opføres hver listes stemmetall og derefter de kvotienter, som fremkommer, når stemmetallene efterhvert deles med 2, 3, 4, o. s. v., inntil hvert stemmetall er delt med et tall så stort som det største antall representanter listen kan ventes å få. Den første representantplass tilfaller den liste, som har det største stemmetall. Den annen representantplass tilfaller den liste, som har det næst største tall i rekken enten som stemmetall eller som kvotient. Den tredje representantplass tilfaller den liste, som har det tredje største tall i rekken enten som stemmetall eller som kvotient, og således videre inntil alle representantplasser er fordelt.

§ 44. 1. Når der er avgjort, hvormange representantplasser hver liste skal ha, foretas en ny stemmeoptelling for listens kandidater på den måte, at man først bare teller de navn, som står først på stemmesedlene. Den av listens kandidater, som ved denne optelling får flest stemmer, er valgt. Skal listen ha mer enn én plass, teller man derpå op de navn, som står som nr. 2 på stemmesedlene, og den av listens kandidater er da valgt, som ved begge optellinger tilsammen har fått de fleste stemmer, bortsett fra den allerede valgte. På samme måte fortsettes, inntil alle de plasser, som tilfalt listen, er besatt. Ved denne optelling settes navn på personer, som ikke er valg-bare, ut av betraktning, og de efterfølgende rykker op. Hvis flere har like mange stemmer, anses den valgt, som står først i rekkefølgen på listen.

2. Hver liste skal såvidt mulig tildeles likeså mange varamenn, som den får stortingsmenn. Varamannsplassene besettes ved fortsatt optelling som for representantplassene bestemt.

§ 45. Når valgoppgjøret er utført, skal distriktsvalgstyret i en av departementet godkjent bok innføre de offisielle valg-lister og særskilt for hvert valgsoqn navnene på alle dem, som har fått stemmer, som kan komme i betraktning ved besettelsen av plassene, med tilføielse av kandidatenes og listenes samlede stemmetall i de enkelte valgsoqn og i hele valgdistriktet, og hvorledes disse tall fordeler sig på personlig avgitte stemmer og forfallsstemmer, enn videre beregningen av det antall representanter, som tilfaller hver liste, og hvem der efter

17 desbr. ovenstående regler er valgt til stortingsmenn og varamenn for

Nr. 1. hver listes vedkommende. Også det antall stemmer innføres, som er falt på personer, som er satt ut av betraktning, fordi de antas ikke å være valgbare, jfr. § 44 post 1, femte punktum. Boken underskrives av alle medlemmer av distriktsvalgstyret.

§ 46. Distriktsvalgstyret utferdiger fullmakt for de valgte stortingsmenn og deres varamenn (grunnlovens § 64). Stortingsmennene nevnes i den rekkefølge, som fremgår av §§ 43 og 44. For varamennene anføres, hvilken eller hvilke av stortingsmennene de i tilfelle skal erstatte, og den rekkefølge hvori de er valgt.

Fullmakten underskrives av alle medlemmer av distriktsvalgstyret og sendes til første stortingsmann. Samtidig underrettes de andre stortingsmenn og varamenn om valgutfallet.

§ 47. Distriktsvalgstyret skal uopholdelig innsende til Stortingets kontor bekreftet avskrift av det bokførte, ledsaget av de til distriktsvalgstyret innkomne utskrifter av valg-bøkene.

De stemmesedler, som er innkommet til distriktsvalgstyret, skal opbevares på et sikkert sted under betryggende forsegling, til valgperioden er utløpet. Så skal de brennes.

§ 48. Er der til stortingsmann eller til varamann blitt kåret nogen, som ikke plikter å motta valget (grunnlovens § 63), skal han innen 3 dager, efterat han har fått underretning om valget fra distriktsvalgstyret, sende dette en skriftlig erklæring om, hvorvidt han mottar valget. Samtidig bør han på hurtigste måte, såsom gjennom telegraf eller telefon, søke sin beslutning bragt til distriktsvalgstyrets og i tilfelle til varamannens kunnskap.

Avsender han ikke betimelig skriftlig erklæring som nevnt, anses han som den, der mottar valget.

§ 49. Er nogen blitt kåret til stortingsmann eller varamann for to valgdistrikter, skal han innen 3 dager, efterat han har mottatt den underretning fra vedkommende distriktsvalgstyret om hans valg, som kommer ham sist i hende, sende begge distriktsvalgstyrene skriftlig erklæring om, hvilket valg han mottar. Samtidig bør han på hurtigste måte søke sin beslutning bragt til begge myndigheters og i tilfelle til varamennenes kunnskap.

Avsender han ikke betimelige skriftlige erklæringer som ovenfor nevnt, anses han for å ha mottatt valg som stortingsmann for det valgdistrikt, i hvilket han er stemmeberettiget eller, om han ikke er stemmeberettiget i noget av dem, for det distrikt som står først i ordenen.

Skulde nogen bli kåret til stortingsmann eller til varamann for fler enn to valgdistrikter, får foranstående regler tilsvarende anvendelse, således at han efter å ha mottatt den

siste underretning, har full frihet til å velge, hvilket av alle 17 desbr. de pågjeldende valgdistrikter han vil representere, uansett om Nr. 1. han allerede før har truffet et valg mellom noen av dem.

Blir det valg han mottar kjent ugyldig av Stortinget, kan han innen 3 dager, efterat han har fått underretning herom, erklære, at han mottar et av de andre valg, som er falt på ham.

Tredje kapitel.

Om valgs ugyldighet.

§ 50. Utfallet av stemmegivningen i et valgsgogn blir — under de i § 51 nærmere forklarte betingelser — å kjenne ugyldig:

1. når denne lovs forskrifter om manntallets istandbringelse er tilsidesatt, såsom når manntallet ikke har vært utlagt lenge nok, eller utleggelsen ikke har vært kunngjort; at underretning efter §§ 3 og 6 har vært forsømt, er dog ikke ugyldighetsgrunn;
2. når valget er holdt på annen tid, enn loven hjemler, eller når forskriftene om, hvorledes valgene skal forberedes og styres, er tilsidesatt;
3. når forskriftene om fremgangsmåten på valgtinget er overtrått, såsom når stemmegivningen eller stemmesedlenes behandling eller optelling er foregått på uriktig måte, eller velgerne ikke er levnet rimelig tid til å avgi stemme;
4. når valgstyret har avsagt en uriktig kjennelse om stemmerett eller truffet en uriktig avgjørelse om gyldigheten av en stemmeseddel;
5. når nogen, som ikke står i manntallet, eller nogen, hvis stemmerett er suspendert, har stemt, eller nogen har avgitt stemmeseddel mer enn en gang;
6. når nogen på straffbar måte har søkt å skaffe sig innflytelse på valget.

§ 51. Alle de feil, som omhandles i forrige paragraf, er ugyldighetsgrunner, hvis Stortinget finner det antagelig, at de har hatt innflytelse på utfallet av valget.

De feil, som omhandles i postene 3, 4 og 5, er ugyldighetsgrunner, selv om det bare skjønnes, at de kan ha hatt sådan innflytelse.

§ 52. Er der inntruffet feil ved distriktsvalgstyrets valgoppgjør, kjenner Stortinget valgoppgjøret ugyldig, hvis det skjønnes, at feilen kan ha hatt innflytelse på oppgjørets utfall.

Det samme gjelder, når det stemmegivningsutfall, som

17 desbr. for noget valgsgogns vedkommende blev lagt til grunn for opgjøret, er helt eller delvis ugyldig (§§ 50 og 51).

Opgjøret kjennes ikke ugyldig i videre utstrekning, enn feilen medfører.

§ 53. Kan virkningene av nogen i § 50 eller § 52 omhandlet feil heves ved optelling av inngitte stemmesedler, ved sammenlegning av stemmer, ved annen fastsettelse av valgets utfall eller ved loddtrekning, skal så skje, enten gjennom Stortingets egen foranstaltning eller derigjennem, at det påbyr nytt valgoppgjør av distriktsvalgstyret.

§ 54. Når Stortinget i henhold til §§ 50—52 kjenner helt eller delvis ugyldig det valgoppgjør, som er foretatt av distriktsvalgstyret, og tillike underkjenner utfallet av stemmegivningen i et valgsgogn, påbyr det nytt valgting i valgsgognet, såfremt feilen ikke kan rettes ved nogen i § 53 anvist fremgangsmåte.

Er der til stortingsmann eller til varamann kåret nogen, som ikke er valgbar, blir denne feil å avhjelpe ved en av de i § 53 anviste fremgangsmåter.

§ 55. Ved det nye valg, som Stortinget påbyr ifølge § 54, brukes manntallet fra det oprinnelige valg. Men valgstyret skal rette det overensstemmende med Stortingets avgjørelser og skal dessuten innføre dem, som feilaktig var utelatt, stryke dem, som ikke lenger er stemmeberettiget, og sette anmerkning om suspensjon ved dem, hvis stemmerett siden er suspendert. Sådan innførsel, strykning og anmerkning må kun gjøres ved kjennelse, på hvilken reglene i § 7 såvidt mulig finner anvendelse, og som kan prøves av Stortinget efter reglene i § 5, siste ledd,

Er valget kjent ugyldig, fordi lovens forskrifter om manntallets istandbringelse er tilsidesatt, skal disse forskrifter søkes fyldestgjort derved, at utarbeidelsen av manntallet gjenoptas. Berettiget til innførsel er i dette tilfelle — under iakttagelse av lovens regler — alle de, som ved det oprinnelige valgs avholdelse skulde ha vært innført i valgsgognets manntall og ikke senere har tapt sin stemmerett. Som suspendert betraktes i samme tilfelle en persons stemmerett, såfremt han ved det nye valgs avholdelse er i noget av de tilfelle, som grunnlovens § 52 nevner.

Stortinget kan før sådant nytt valg bestemme en forkortelse av fristene for manntallets istandbringelse og for valgets forberedelse.

Løvrig kommer ved det nye valg de sedvanlige regler i det hele til anvendelse.

§ 56. Nytt valgoppgjør skal Stortinget også påby, såfremt

en representantplass, efterat varamannen eller varamennene ^{17 desbr.} i tilfelle er rykket op, blir ubesatt, enten fordi der er kåret ^{Nr. 1.} nogen, som har undslått sig for å motta valg (§§ 48 og 49), eller på grunn av omstendigheter, som er inntruffet efter valget.

§ 57. Klager til Stortinget over feil, som ifølge denne lov eller grunnloven antas å medføre et valgs ugyldighet, bør være avsendt til Stortingets kontor innen 8 dager, efterat valgoppgjøret for distriktet er avsluttet.

Fjerde kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 58. Ved beregning av fristene efter denne lov medregnes ikke valgdagen.

Ender en frist på en helligdag, regnes den for å løpe ut den nærmeste hverdag som følger efter.

§ 59. Alle offentlige tjenestemenn skal i den utstrekning, deres offentlige stilling setter dem istand til, meddele manntallsførerne de opplysninger, som de måtte forlange til bruk ved manntallenes førelse.

§ 60. Offentlige tjenestemenn får ingen betaling for de gjøremål, som denne lov pålegger dem, medmindre Stortinget bevilger midler dertil, men kun skyss- og kostgodtgjørelse, for såvidt sådan ved lov er dem tillagt.

§ 61. Statskassen utrer de summer, som ifølge denne lov utfordres

til anskaffelse av stemplede konvolutter og valgurner,
til manntallspass,

til porto for innsendelse av stemmesedler fra utenriks sted, samt porto- og telegramutgifter som foranlediges ved bestemmelsen i § 24,

til skyss- og kostgodtgjørelse for manntallsførere i anledning av reiser til valgting eller for å delta i manntallsnevndens og valgstyrets møter,

til lokale for distriktsvalgstyrene, skyss- og kostgodtgjørelse for distriktsvalgstyrenes medlemmer som for ordførere bestemt og andre utgifter, som er forbundet med distriktsvalgstyrenes virksomhet.

De øvrige av denne lov flytende utgifter, til fornøden ekstraordinær bistand for manntallsførerne, utres av vedkommende valgsgogn, som igjen får to tredjedeler av sine utgifter godtgjort av statskassen.

17 desbr. § 62. Vedkommende departement utferdiger de nærmere
 Nr. 1. bestemmelser, som denne lovs iverksettelse måtte nødvendig-
 gjøre, deriblant om formen for stortingsmenns og varamenns
 fullmakter.

§ 63. Forsåvidt ikke nogen strengere straff kommer til
 anvendelse på tilfellet, skal straff av bøter ilegges den, som
 enten forsettlig eller uaktsomt forser sig:

- a. ved å innrette, føre eller opbevare de i denne lov nevnte
 bøker, lister eller brevsaker på en uriktig eller uordent-
 lig måte;
- b. ved ikke betimelig og i behørig orden å tilstevne, under-
 rette om eller utstede innkallelse til noget av de i denne
 lov omhandlede møter;
- c. ved ikke å besørge de i denne lov omhandlede kunngjø-
 relser behørig utferdiget og kunngjort;
- d. ved å utebli fra valgting eller annet foreskrevet møte
 som medlem av valgstyret eller stemmestyret eller fra
 møte i manntallsnevnden eller distriktsvalgstyret som med-
 lem av disse myndigheter;
- e. ved ikke, når han har forfall, å sørge såvidt mulig for, at
 den, som skulde tre i hans sted, betimelig underrettes;
- f. ved iøvrig å tilsidesette forskriftene om de gjøremål, som
 han skal utføre efter denne lov.

Dessuten skal den skyldige erstatte de ved hans forseelse
 foranledigede utgifter, dog kun forsåvidt han har handlet
 forsettlig eller grovt uaktsomt.

Forser nogen sig tredje gang på forannevnte måte i utfø-
 relsen av de forretninger, som påligger ham på embeds, be-
 stillings eller ombuds vegne, straffes han med bøter eller tap
 av offentlig tjeneste.

§ 64. Den, som med forsett eller ved uakksomhet overtrer
 bestemmelsene i § 33 post 5 ved omdeling av trykte stemme-
 sedler, straffes med bøter.

§ 65. Er valgdagen en virkedag, gjelder for de stemme-
 berettigede, inntil stemmegivningen er avlyst, reglene om rett
 til arbeidshvile på søndager, arbeidet ved de store fiskerier
 undtatt.

Reglene om salg og skjenkning av berusende drikker på
 søn- og helligdager skal også gjelde på stemmegivningsdagen.

Den arbeidsgiver eller foresatte, som mot bestemmelsen i
 første ledd hindrer sin stemmeberettigede underordnede fra
 å møte ved valget, straffes med bøter eller med fengsel inn-
 til 3 måneder.

§ 66. Lov om manntall eller stortingsvalg av 29 mars
 1906, lov om visse valgdistrikters inndeling i valgkretser m. v.

av 7 april 1906 og lov om adgang for stemmeberettigede, som 17 desbr. er utenfor riket, til å delta i stortingsvalg av 2 juni 1906, Nr. 1. alle med senere tilleggslover, opheves.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og og bekrefter samme som lov, under rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 17 desember 1920.

(L. S.)

På Hans Majestæt Kongens vegne,

efter bemyndigelse:

Otto B. Halvorsen.

C. F. Michelet.

G. A. Jahren.

E. Hagerup Bull.

Riddervold Jensen.

K. Wefring.

Odd Klingenberg.

Rye Holmboe.

C. Middelthon.

Gerdt Meyer Bruun.

H. S. Fürst.

Lov

17 desbr.
Nr. 2

om nominasjon ved stortingsvalg.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 13 desember 1920 sålydende:

§ 1. Når et parti, som ved anmeldelse overensstemmende med loven om stortingsvalg § 11 har erhvervet enerett til partinavn, holder nominasjonsmøte til nominasjon av stortingskandidater overensstemmende med reglene i nærværende lov, har deltagerne i møtet krav på skyss- og kostgodtgjørelse av statskassen som for ordførere bestemt.

Tilsidesettelse av lovens regler bevirker ikke i noget tilfelle, at nominasjonen blir ugyldig.

§ 2. Nominasjonsmøte for valgdistriktet sammenkalles av partistyret for distriktet eller, hvis sådant ikke finnes, av partiets hovedstyre. Styret sørger for, at de i § 5 omhandlede valg på utsendinger fra distriktets valgsogn kan bli foretatt i tide, og for at utsendingene underrettes om nominasjonsmøtets avholdelse.

17 desbr. 1919 Nominasjonsmøtet holdes på et høvelig sted, som styret
 Nr. 2. velger med godkjenning av fylkesmannen eller, hvis valgdistriktet ligger i flere fylker, av vedkommende departement. Det består av de i §§ 3 og 4, jfr. § 7, omhandlede utsendinger.

To eller flere partiers nominasjonsmøter kan efter forslag fra vedkommende partistyrer beslutte at tre sammen for å foreta felles nominasjon. Foranlediges herved utsettelse av noget nominasjonsmøtes forhandlinger, får deltagerne ingen kostgodtgjørelse av statskassen i utsettelsestiden. Heller ikke utrer statskassen skyssgodtgjørelse for reiser, som foranlediges ved sådan beslutning.

Over møtets forhandlinger føres bok, hvori innføres navnene på dem, som deltar i møtet. Utsendingenes fullmakter (jfr. § 5) fremlegges. De fattede beslutninger innføres i møteboken med angivelse av stemmetall.

Utskrift av møteboken tillikemed de fremlagte fullmakter i original innsendes til vedkommende fylkesmann. Ligger valgdistriktet i flere fylker, sendes dokumentene til fylkesmannen i det fylke, hvor møtet har vært holdt.

Den av nominasjonsmøtet foretatte nominasjon er endelig, hvis den ikke overensstemmer med partiets lover innbringes til direkte prøvelse ved uravstemning blandt partiets stemmeberettigede medlemmer, i hvilket tilfelle resultatet av denne avstemning trer istedenfor nominasjonsmøtets beslutning.

Beretning om uravstemningen skal i tilfelle av vedkommende partiorgan innsendes til fylkesmannen.

§ 3. Antallet av de utsendinger til et partis nominasjonsmøte, som skal velges fra hvert valgsgogn, beregnes på grunnlag av partiets velgertall i valgsgognet ved det nærmest forutgående stortingsvalg således:

For 20—100 velgere: 1 utsending.

For overskytende antall inntil 1 500: 1 utsending for hvert påbegynt 200.

For ytterligere overskytende antall inntil 6 000: 1 utsending for hvert påbegynt 300.

Og for ytterligere overskytende antall: 1 utsending for hvert påbegynt 500.

Ved partiets velgertall forstås dets stemmetall, delt med antallet av representanter, som blev valgt for valgdistriktet.

§ 4. Såfremt der ved det nærmest foregående valg i et valgsgogn blev avgitt vesentlig færre stemmer enn sedvanlig, kan fylkesmannen bestemme, at utsendingenes antall skal beregnes på grunnlag av de ved næstforegående valg avgitte stemmer.

§ 5. Utsendingene velges på partimøte, som kan holdes på ett eller flere steder i vedkommende valgsgogn. Partimøtet skal bekjentgjøres med minst 14 dagers varsel i et i valg-

sognet almindelig lest blad. Partiets medlemmer, som er bo-17 desbr.
satt i valgsognet og har fylt 23 år, og hvis stemmerett ikke Nr. 2.
vites å være tapt eller suspendert, skal ha adgang til møtet.
Til utsendinger kan bare velges personer, som antas å være
stemmeberettiget i valgsognet. Forøvrig bestemmer vedkom-
mende partiorganisasjon, hvorledes møtene skal anordnes og
ledes.

For de valgte utsendinger utferdiges der skriftlig full-
makt, som inneholder opplysning om, hvor og når innkallelsen
til møtet har vært bekjentgjort og iøvrig hvad der er nød-
vendig, forat det skal kunne ses, at lovens forskrifter er
iaktatt. Fullmakten underskrives av møtets leder og to an-
dre deltagere.

Er møte til valg på utsendinger holdt på flere steder i
valgsognet, underskrives fullmakten av lederne for samtlige
møter.

At der ikke er holdt valg møte i et valgsogn, eller at valg-
møtet ikke har vært lovlig, eller at de valgte utsendinger
ikke møter på nominasjonsmøtet, bevirker ikke, at de mø-
tende utsendinger taper sitt krav på reisegodtgjørelse, med-
mindre feilen skyldes det partiorgan, som efter § 2 første
ledd skulde sammenkalle nominasjonsmøtet.

§ 6. Hvis et parti, som ikke har opstilt kandidater i
distriktet ved det nærmest foregående valg, holder nomina-
sjonsmøte i valgdistriktet, og dets utsendinger er valgt efter
reglene i § 5, har de krav på sådan godtgjørelse av statskas-
sen som i § 1 bestemt, hvis deres antall ikke vesentlig over-
stiger det antall, som partiet skulde hatt efter § 3, når par-
tiets stemmetall ved det valg, til hvilket nominasjonen skjer,
legges til grunn for beregningen. At utsendingenes fordeling
på valgsognene ikke svarer til lovens krav, bevirker ikke, at
utsendingene ikke får godtgjørelse, hvis det er antagelig, at
partiorganisasjonen har handlet efter beste skjønn.

§ 7. Hvis et anmeldt parti (jfr. § 1) ved det valg, som
skal legges til grunn ved beregningen av utsendingenes an-
tall, hadde stillet kandidater sammen med et uanmeldt parti,
regnes alle de stemmer, som er falt på disse kandidater, til
det anmeldte parti.

Hadde to anmeldte partier kandidater felles, beregnes
antallet av utsendinger for begge partier under ett og for-
deles derpå mellem partiene særskilt for hvert valgsogn.
Skulde partiene i et valgsogn bare ha en utsending sammen,
får de dog en hver. Kan partiorganisasjonene ikke bli enige
om fordelingen, avgjør fylkesmannen saken, efterat begge
parter har fått anledning til å uttale sig.

§ 8. Såfremt utsendingenes antall efter nærværende lov

17 desbr. skal fastsettes på grunnlag av valg, som er foretatt som fler-
 Nr. 2. tallsvalg i enmannskretser, iakttas følgende:

1) Utsendingenes antall beregnes på grunnlag av partienes stemmetall ved første valg, og uten at stemmetallet deles med antallet av stortingsmenn, som blev valgt fra valgdistriktet.

2) Har et parti ved vedkommende valg i noget distrikt opstilt kandidater i nogen av de valgkretser, hvori distriktet da var inndelt, men ikke i alle, kan det tilkalle utsendinger fra valgsgnene i de kretser, hvori det ikke hadde opstilt kandidat, til sitt nominasjonsmøte for distriktet. Hvorvidt disse utsendinger skal ha reisegodtgjørelse av statskassen avgjøres efter reglene i § 6.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 17 desember 1920.

(L. S.)

På Hans Majestæt Kongens vegne,
 efter bemyndigelse:

Otto B. Halvorsen.

C. F. Michelet.

G. A. Jahren.

E. Hagerup Bull.

Riddervold Jensen.

K. Wefring.

Odd Klingenberg.

Rye Holmboe.

C. Middelthon.

Gerdt Meyer Bruun.

H. S. Fürst.

17 desbr.

Nr. 3.

Midlertidig lov

om forandringer i lov om rettergangsmåten i militære
 straffesaker av 29 mars 1900.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 13 desember 1920 sålydende:

A.

I lov om rettergangsmåten i militære straffesaker av 29 mars 1900 gjøres følgende forandringer:

1. § 15 skal lyde:

17 desbr.

Domstoler i de saker, som hører under denne lov, er:

Nr. 3.

Høiesterett,

Høiesteretts kjøremålsutvalg,

krigsrett,

militær forhørsrett,

standrett.

2. §§ 16, 17 og 18 opheves.

3. Ved anvendelsen av lovens bestemmelser om saksbehandlingen trer Høiesterett istedenfor den militære Høiesterett og Høiesteretts kjøremålsutvalg istedenfor Høiesteretts militære kjøremålsutvalg.

B.

Denne lov trer i kraft, såfremt og fra den tid grunnlovens § 89 opheves.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 17 desember 1920.

(L. S.)

På Hans Majestæt Kongens vegne,

efter bemyndigelse:

Otto B. Halvorsen.

C. F. Michelet.

G. A. Jahren.

E. Hagerup Bull.

Riddervold Jensen.

K. Wefring.

Odd Klíngenbergr.

Rye Holmboe.

C. Middelthon.

Gerdt Meyer Bruun.

H. S. Fürst.

Kongelig resolusjon

17 desbr.

av 17 desember.

§ 104, nr. 1, i den ved kongelig resolusjon av 24 juli 1906 utferdigede »Almindelig Norsk Konsulatinstruksjon» skal fra den tid departementet bestemmer lyde:

17 desbr. Nr. 1. a) For utferdigelse av attest og sertifikat samt utferdigelse eller fornyelse av pass for norske statsborgere

I Europa:

kr. 5,00.

Utenfor Europa:

kr. 10,00.

b) For visering av pass for utlendinger opkreves et gebyr svarende til det gebyr, som passinnehaverens hjemlands passviserende myndighet i Norge krever for visering av norsk statsborgers pass for reise til passinnehaverens hjemland. — I intet tilfelle vil der bli å opkreve mindre gebyr enn kr. 5. — Omregningskursen til fremmed mynt for gebyret fastsettes av de viseringsberettigede norske myndigheter på grunnlag av den kurs, hvortil å vista vekslar på Kristiania kan kjøpes på vedkommende sted eller på nærmeste bankplass. Omsetningskursen endres så ofte nevnte myndigheter finner det nødvendig.

Denne forandring av Konsulatinstruksjonens § 104 I trer i kraft 1 januar 1921.

17 desbr.

Kongelig resolusjon

av 17 desember.

I henhold til lov av 22 mai 1875 om adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfestelse på en av herredsstyret for Støren herred i Sør-Trøndelag fylke den 30 oktober 1920 vedtatt beslutning om tillegg til og endring i de ved kongelig resolusjon av 19 juni 1897 stadfestede politivedtekter for herredet.

Politivedtektene gis en ny § 13 av følgende ordlyd:

»Enhver utenbygdsboende (tilreisende), som gir forestillinger, forevisninger eller konserter o. l., har å svare en avgift av kr. 50,00 for hver forestilling m. v. Avgiften tilfaller herredskassen og betales på forhånd til lensmannen, hos hvem tillatelse må søkes. Undtatt fra bestemmelsen om avgift er forestillinger, forevisninger og konserter o. l., som gis i veldedig øiemed, samt kirkekonserter.«

Den nuværende § 13 blir § 14 og skal lyde så:

»Overtredelse av disse vedtekter straffes med bøter.«

Kongelig resolusjon

av 17 desember.

17. desbr.

Nedenstående av herredsstyret for Hurum herred i Buskerud fylke den 20 november 1920 vedtatte beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. stadfestes i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk m. v. av 19 april 1899:

§ 1. Det forbys å selge tobakk i hvilken som helst form til barn under 15 år, uansett om tobakken angis kjøpt til barnets egen eller andres bruk.

§ 2. Det er likeledes forbudt å kjøpe tobakk i nogen form til bruk for eller etter opfordring av barn under 15 år, samt å overlate sådanne barn tobakk som gave, lån eller bytte eller mot vederlag i arbeide eller andre personlige tjenester.

§ 3. Politiet kan frata barn under 15 år, som bruker tobakk, cigar eller cigarett på offentlig vei eller plass, den tobakk, cigar, cigarett eller tobakkpipe og lignende, hvorav barnet er i besiddelse.

§ 4. Overtredelse av denne vedtekt straffes med bøter efter loven.

Kongelig resolusjon

av 17 desember.

17. desbr.

Nedenstående av herredsstyret for Fluberg herred i Opland fylke den 15 november 1920 vedtatte beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. stadfestes i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk m. v. av 19 april 1899:

§ 1. Salg av tobakk i hvilken som helst form til barn under 15 år skal være forbudt. Undtagelse herfra kan skje, hvis barnet fremviser skriftlig (rekvisisjon) legitimasjon for, at det går ærend for far eller andre foresatte, når denne inneholder angivelse av kvantum og art, samt er datert den dag rekvisisjonen mottas. Rekvisisjonen tilbakeholdes og forevises ved første leilighet utstederen. Politiet — lensmannen — skal når som helst ha adgang til å få rekvisisjonssedlene utlevert for kontroll.

§ 2. Det skal også være forbudt å kjøpe tobakk i nogen form til bruk for eller etter opfordring av barn under 15 år. Likeledes skal det være forbudt å overlate disse tobakk i nogen form som gave, lån eller bytte, samt som vederlag for arbeide eller tjenester.

§ 3. Overtredelse av disse vedtekter straffes efter loven.

17 desbr.

Kongelig resolusjon

av 17 desember.

I. I medhold av § 2, punkt 2 b, i lov om registrering og merking av fiskefartøier av 5 desember 1917 bemyndiges fiskeridirektøren inntil videre til å meddele den i dette punkt omhandlede dispensasjon fra merkeplikten i den nevnte lov, forsåvidt angår båter med mindre nøter i selvstendig drift og hjemmehørende i nærmere betegnet distrikt. Retten til å meddele dispensasjon skal dog ikke gjelde for båter, som spesielt er konstruert som notbåter.

II. Denne resolusjon trer i kraft straks.

17 desbr.

Kongelig resolusjon

av 17 desember.

I medhold av lov om laks- og sjørrettfiskeriene m. v. av 8 april 1905 § 29 fastsettes som gjeldende inntil videre nedenstående bestemmelser om fredning av visse strekninger ved utløpet av Målselven i Troms fylke:

I. Innenfor en rett linje fra husmannsplassen Aurbakken i Målselv herred til utløpet av Lerelven i Lenvik herred skal det være forbudt å benytte not med mindre masker enn 58 mm. mellom knutene i våt tilstand såvelsom settegarn eller lignende redskaper.

Dog skal dette forbud ikke være til hinder for, at der benyttes almindelige sildegarn og sildenøter til fangst av sild i tiden fra og med 20 august til og med 31 desember, ei heller for at der i tiden fra og med 20 mars til og med 31 mai benyttes fin-maskede kastenøter til fangst av lodde.

2. På den strekning, som ligger mellom den i post 1 nevnte linje og en rett linje fra nasset ved Peder Andersens hus i Målselv herred til »Henrikstenen« ved husene på gården Nyborg i Lenvik herred, skal det i tiden fra og med 15 juni til og med 15 juli være forbudt å benytte not med mindre masker enn 58 mm. mellom knutene i våt tilstand.

3. Overtredelse av disse bestemmelser er belagt med straff.

4. De kongelige resolusjoner av 7 februar 1873 og 17 mars 1900 om fredning av en strekning ved Målselvens utløp opheves.

Utgiver: Byråchef Young.